

فهرست مطالب

پیش‌گفتار.....	۱۳
فصل نخست: اصول تفسیری در احتمال و تعارض نسخ و تخصیص.....	۱۵
چکیده.....	۱۵
۱. مقدمه.....	۱۶
۲. قلمرو تحقیق.....	۱۹
۳. اصل عدم نسخ در احتمال نسخ.....	۲۱
۴. اصل عدم تخصیص در احتمال تخصیص.....	۲۳
۵. جریان اصل استصحاب در احتمال نسخ یا تخصیص.....	۲۴
۶. اصل ترجیح تخصیص بر نسخ در تعارض نسخ و تخصیص.....	۲۴
۷. شرایط ترجیح تخصیص بر نسخ در تعارض نسخ و تخصیص.....	۲۷
نتیجه و پیشنهاد.....	۳۲
فصل دوم: اصل تفسیری سیاق.....	۳۳
چکیده.....	۳۳
۱. مقدمه.....	۳۳
۲. تعریف لغوی و اصطلاحی سیاق.....	۳۵
۳. پیشینه تحقیق.....	۳۷
۴. سیاق معتبر در مواد قانونی و شکل‌های آن.....	۳۸
۵. انواع سیاق در مواد قانونی.....	۴۰
۶. اصل در سیاق مشکوک مواد قانونی.....	۴۳
۷. حکم استنباط دو سیاق متعارض از متن یک ماده قانونی.....	۴۴
۸. حکم استنباط دو سیاق متعارض از چند ماده قانونی.....	۵۰
نتیجه و پیشنهاد.....	۵۲
فصل سوم: ملاک تمیز نسخ از تخصیص و تأثیر آن در تنقیح قوانین.....	۵۳
چکیده.....	۵۳
۱. مقدمه.....	۵۴
۲. مفهوم نسخ و تخصیص و آثار عملی تفاوت آن دو.....	۵۵
۳. اولویت تخصیص بر نسخ ضمنی.....	۵۷

۴. معیارهای تشخیص نسخ ضمنی از تخصیص در صورت عدم اولویت تخصیص بر	نسخ
۶۱.....	۱.۴. ورود و عدم ورود عام بعد از عمل به خاص
۶۲.....	۲.۴. ثبات موضوع و تغییر حکم
۶۴.....	۳.۴. انفصال و اتصال
۶۵.....	۴.۴. استمرار و عدم استمرار حکم
۶۵.....	۵.۴. مرجع صلاحیت‌دار در نسخ ضمنی و تخصیص قانون
۶۷.....	۶.۴. شمولیت تخصیص بر تمام موارد عام یا تخصیص اکثر
۶۸.....	۷.۴. یقینی بودن عام و ظنی بودن خاص
۶۹.....	نتیجه و پیشنهاد
۷۲.....	

فصل چهارم: اصل تفسیری مشتق اصولی..... ۷۵

۷۵.....	چکیده
۷۵.....	۱. مقدمه
۷۸.....	۲. شرایط تحقق مشتق اصولی
۷۹.....	۳. ترسیم محل نزاع در مسئله
۸۴.....	۴. نظریه مختار تحقیق در اصطلاح حال
۸۴.....	۵. نظریه تحقیق در خصوص صورت سوم مشتق اصولی
۸۵.....	۶. دلایل نظریه تحقیق در صورت سوم مشتق و بطلان ادله قول مقابل
۸۷.....	۷. آثار فقهی و حقوقی مسئله مشتق اصولی
۹۵.....	نتیجه و پیشنهاد

فصل پنجم: اصول تفسیری در معیار تقسیم مقررات قراردادهای در حقوق ایران و

آثار آن..... ۹۷

۹۷.....	چکیده
۹۸.....	۱. مقدمه
۹۹.....	۲. معیار امری و تکمیلی در تقسیم مقررات قراردادهای و آثار آن
۱۰۱.....	۳. معیار حق یا حکم در تقسیم مقررات قراردادهای و آثار آن
۱۰۳.....	۴. معیار عمومی و اختصاصی در تقسیم مقررات قراردادهای و آثار آن
۱۰۴.....	۵. معیار تسبیبی و غیر تسبیبی در تقسیم مقررات قراردادهای و آثار آن
۱۰۷.....	۶. معیار تشریع در تقسیم مقررات قراردادهای و آثار آن
۱۰۹.....	۷. معیار نظم عمومی در تقسیم مقررات قراردادهای و آثار آن
۱۱۱.....	۸. معیار کتاب و سنت در تقسیم مقررات قراردادهای و آثار آن

۹. نظریه مختار در تقسیم مقررات قراردادها.....	۱۱۴
نتیجه و پیشنهاد.....	۱۱۵
فصل ششم: اصل تفسیری تأثیر متقابل قصد و مدت نکاح.....	۱۱۷
چکیده.....	۱۱۷
۱. مقدمه.....	۱۱۷
۲. پیشینه و ضرورت تحقیق.....	۱۱۹
۳. ارزیابی راه‌حل‌های مردود در تصحیح تبدیل نکاح.....	۱۲۰
۱.۳. ارزیابی نظریه بطلان نکاح منقطع با مفهوم مخالف مواد ۱۰۷۵ و ۱۰۷۶ ق.م.....	۱۲۱
۲.۳. ارزیابی نظریه بطلان نکاح منقطع در صورت شرط ماهوی بودن ذکر مدت در آن.....	۱۲۲
۴. ارزیابی نظریه نادر یا بطلان نکاح منقطع در صورت ترک مدت.....	۱۲۴
۵. راه‌حل‌های تحقیق در تصحیح نظریه تبدیل نکاح.....	۱۲۶
۱.۵. راه‌حل امره تلقی شدن نظریه تبدیل.....	۱۲۶
۲.۵. کاربرد اصل اغلب در تصحیح نظریه تبدیل.....	۱۲۸
۳.۵. راه‌حل تصحیح تبدیل با اصالت اطلاق.....	۱۲۸
۴.۵. راه‌حل تصحیح نظریه تبدیل با مشترک معنوی.....	۱۳۳
نتیجه و پیشنهاد.....	۱۳۵
فصل هفتم: اصول تفسیری تفکیک اطلاق مقامی و کلامی در تفسیر اراده	
قانون‌گذار.....	۱۳۷
چکیده.....	۱۳۷
۱. مقدمه.....	۱۳۷
۲. تفاوت در تعریف اصل تفسیری اطلاق کلامی و اصل تفسیری اطلاق مقامی.....	۱۴۰
۳. تفاوت در محل نزاع اطلاق مقامی و کلامی.....	۱۴۲
۴. تفاوت در رجوع و عدم رجوع به اصل عدم تقدیر.....	۱۴۴
۵. تفاوت در شرط یا پیشفرض بودن امکان اطلاق و تقیید.....	۱۴۵
۶. تفاوت در نیاز و عدم نیاز به لفظ مطلق.....	۱۴۶
۷. تفاوت در استناد به برائت و احتیاط.....	۱۴۷
۸. تفاوت در نوع ظهور دو نوع اطلاق.....	۱۴۸
۹. تفاوت در نوع خطاب در دو نوع اطلاق.....	۱۴۹
۱۰. تفاوت در تقیید به یک یا چند خطاب.....	۱۵۰
۱۱. تفاوت در دلیل احراز بیان تمام مراد قانون‌گذار.....	۱۵۰

۱۵۲	۱۲. تفاوت در مغفول‌عنه بودن و نبودن قید.....
۱۵۳	۱۳. تفاوت در ترتیب استناد به اطلاق.....
۱۵۳	۱۴. تفاوت در نحوه و مبنای استدلال بر اطلاق.....
۱۵۴	۱۵. تفاوت در وجود و فقدان وجه جامع.....
۱۵۵	۱۶. تفاوت در هدف از نفی قید و تقیید.....
۱۵۵	۱۷. تفاوت در شک یک شیء واحد و مجموع اشیا.....
۱۵۶	۱۸. تفاوت در نتیجه مقدمات حکمت.....
۱۵۷	۱۹. تفاوت در قید منفصل و متصل.....
۱۵۸	۲۰. تفاوت در اختلاف نتیجه اطلاق.....
۱۵۹	نتیجه و پیشنهاد.....

فصل هشتم: اصول تفسیری اثر وجود و فقدان تاریخ صدور حکم در تخصیص

۱۶۱	عام و نسخ آن.....
۱۶۱	چکیده.....
۱۶۱	۱. مقدمه.....
۱۶۳	۲. قلمرو تحقیق.....
۱۶۴	۳. ترسیم اصل تفسیری اولی در مسئله تحقیق.....
۱۶۶	۴. ترسیم اصل تفسیری ثانوی در مسئله تحقیق.....
۱۶۹	۵. صورت نخست: صدور هم‌زمان دو قانون متعارض.....
۱۷۱	۶. صورت دوم: مجهول بودن زمان تقدّم و تأخّر یکی یا هر دو قانون.....
۱۷۱	۷. صورت سوم: قانون سابق، خاص و قانون جدید، عام.....
۱۷۳	۸. صورت چهارم: قانون سابق، عام و قانون جدید، خاص.....
۱۷۴	۹. صورت پنجم: قانون قدیم و جدید، هر دو خاص.....
۱۷۶	۱۰. صورت ششم: قانون قدیم و جدید، هر دو عام.....
۱۷۷	نتیجه و پیشنهاد.....

فصل نهم: تفسیر الفاظ معاملات با استناد به اصول تفسیری صحت و فساد و

۱۷۹	آثار حقوقی آن.....
۱۷۹	چکیده.....
۱۸۰	۱. مقدمه.....
۱۸۱	۲. محل نزاع مسئله.....
۱۸۲	۳. تفکیک اصل تفسیری صحت و فساد معاملات از قاعده صحت.....
۱۸۳	۴. تبیین اصل تفسیری صحیح و فساد الفاظ معاملات.....

فهرست مطالب □ ۹

۱۸۴.....	۱.۴. معنای صحیح و فساد در اصل تفسیری مزبور.....
۱۸۵.....	۲.۴. نظریه و ادلهٔ اصولیان در اصل تفسیری صحت و فساد الفاظ معاملات.....
۱۸۷.....	۳.۴. آثار نظریهٔ صحیحی و اعمی در اصل تفسیری صحت و فساد الفاظ معاملات.....
۱۸۸.....	۴.۴. نقد و ارزیابی آرای اعمی و صحیحی در اصل تفسیری صحت و فساد.....
۱۹۱.....	۵. نظریهٔ تحقیق در اصل تفسیری صحت و فساد الفاظ معاملات.....
۱۹۵.....	۶. آثار نظریهٔ تحقیق در اصل تفسیری صحت و فساد الفاظ معاملات.....
۱۹۸.....	نتیجه و پیشنهاد.....

فصل دهم: کاربرد اصل تفسیر و اصل توصیف در تفکیک دو نهاد حقوقی امانت

چک از صدور چک ۲۰۱

۲۰۱.....	چکیده.....
۲۰۱.....	۱. مقدمه.....
۲۰۵.....	۲. مصادیق اختلاط مفهومی صدور چک و خیانت در امانت چک.....
۲۰۷.....	۳. اصل تفسیری اولی در ادعای صدور چک و چک امانتی با فقدان دلیل اثباتی.....
۲۱۰.....	۴. نظریهٔ تحقیق در تشخیص ودیعهٔ چک از صدور چک.....
۲۱۴.....	۵. کاربرد قضایی نظریهٔ تحقیق در تشخیص ودیعهٔ چک از صدور چک.....
۲۱۹.....	نتیجه و پیشنهاد.....

فصل یازدهم: کاربرد اصل تفسیری اغلب در توجیه اطلاق مادهٔ ۱۰۷۲ قانون

مدنی ۲۲۱

۲۲۱.....	چکیده.....
۲۲۱.....	۱. مقدمه.....
۲۲۴.....	۲. طرح اقسام اطلاق الفاظ.....
۲۲۴.....	۱.۲. تعریف و مثال اطلاق استغراقی.....
۲۲۵.....	۲.۲. تعریف و مثال اطلاق بدلی.....
۲۲۵.....	۳.۲. تعریف و مثال اطلاق احوالی.....
۲۲۶.....	۴.۲. تعریف و مثال اطلاق زمانی.....
۲۲۶.....	۵.۲. تعریف و مثال اطلاق افرادی.....
۲۲۷.....	۳. ترسیم محل نزاع محققان در تعیین نوع اطلاق وکیل ماده ۱۰۷۲ ق.م.....
۲۲۷.....	۴. طرح آرای محققان در وکیل مطلق در تزویج موکل.....
۲۲۷.....	۱.۴. نظریهٔ تفاوت ظهور عام و مطلق در توجیه وکالت مادهٔ ۱۰۷۲ ق.م.....
۲۳۱.....	۲.۴. نظریهٔ انصراف در توجیه وکیل مطلق در تزویج موکل.....
۲۳۲.....	۳.۴. نظریهٔ دخالت شخصیت همسر در توجیه وکالت ماده ۱۰۷۲ ق.م.....

۵.	نظریه تحقیق در توجیه وکالت ماده ۱۰۷۲ ق.م.	۲۳۲
۶.	دلایل تحقیق در اثبات نظریه اصل اغلب	۲۳۳
۷.	ارزیابی آرای سایر محققان در اطلاق وکالت مطلق	۲۳۶
۱.۷.	ارزیابی نظریه انصراف در مسئله تزویج موکل	۲۳۶
۲.۷.	ارزیابی نظریه دخالت شخصیت زوج در مسئله تزویج موکل	۲۳۷
۳.۷.	ارزیابی نظریه تفاوت ظهور بین عام و مطلق در مسئله تزویج موکل	۲۳۸
	نتیجه و پیشنهاد	۲۳۹

فصل دوازدهم: کاربرد اصل تفسیری الفاظ مطلق در توجیه بطلان وصیت مطلق ۲۴۱

	چکیده	۲۴۱
۱.	مقدمه	۲۴۱
۲.	شباهت مسئله تحقیق با مسئله نکاح منقطع در صورت ترک مدت	۲۴۳
۳.	شباهت مسئله تحقیق با مسئله وکالت عام و مطلق	۲۴۵
۴.	راه حل های تحقیق در تصحیح نظریه بطلان وصیت مطلق	۲۴۶
۱.۴.	راه حل امره تلقی شدن نظریه بطلان وصیت مطلق	۲۴۶
۲.۴.	راه حل تصحیح صحت وصیت مطلق مطابق مبانی متقدمان	۲۵۰
۳.۴.	راه حل تصحیح بطلان وصیت مطلق مطابق مبانی متأخران	۲۵۳
۴.۴.	راه حل تصحیح بطلان وصیت مطلق با مشترک معنوی	۲۵۵
۵.۴.	راه حل تصحیح بطلان وصیت مطلق با استناد به تردید در متعلق و موضوع آن	۲۵۷
	نتیجه و پیشنهاد	۲۵۹

فصل سیزدهم: اصول تفسیری حاکم بر تعیین وضعیت حقوقی تصرفات

قائم مقام تجاری با فوت و حجر رئیس تجارتخانه ۲۶۱

	چکیده	۲۶۱
۱.	مقدمه	۲۶۱
۲.	پیشینه تحقیق و ضرورت انجام آن	۲۶۳
۳.	اصل تفسیری اولی در مسئله تحقیق	۲۶۵
۴.	اصل تفسیری ثانوی در مسئله تحقیق	۲۶۶
۵.	تشابه و تفاوت وکالت مدنی و قائم مقام تجاری	۲۶۷
۶.	مشکل ورشکستگی قائم مقام تجاری	۲۶۸
۷.	راه حل های تفکیک وکالت مدنی از قائم مقام تجاری	۲۶۹
۸.	قلمرو تصرفات قائم مقام تجاری در تجارتخانه	۲۷۰
۱.۸.	تصرفات قائم مقام تجاری در قیاس به نمایندگان محجوران ممیز	۲۷۱

۲۷۲.....	۲.۸. تصرفات قایم مقام تجاری در قیاس به نمایندگان محجوران غیر ممیز.....
۲۷۶.....	نتیجه و پیشنهاد.....
۲۷۹.....	فصل چهاردهم: اصل تفسیری در اکراه مدنی و کیفری.....
۲۷۹.....	چکیده.....
۲۷۹.....	۱. مقدمه.....
۲۸۱.....	۲. پیشینه و نوآوری تحقیق.....
۲۸۲.....	۳. تحلیل لفظی اکراه کیفری و مدنی.....
۲۸۶.....	۴. تأثیر معنای اکراه مدنی در شرط تخلُّص از اکراه.....
۲۹۳.....	۵. تأثیر معنای اکراه کیفری در شرط تخلُّص از اکراه.....
۲۹۵.....	۶. قلمرو تأثیر معنای اکراه کیفری در شرط تخلُّص از اکراه.....
۲۹۹.....	نتیجه و پیشنهاد.....
	فصل پانزدهم: اصل تفسیری تطابق قصد شخصی و نوعی متعاقدين در فقدان
۳۰۱.....	دلیل اثباتی.....
۳۰۱.....	چکیده.....
۳۰۱.....	۱. بیان مسئله.....
۳۰۲.....	۲. پیشینه و ضرورت انجام این تحقیق.....
۳۰۵.....	۳. مراحل تکوُّن و پیدا شدن قصد عاقد در نظریه تحقیق.....
۳۰۷.....	۴. طرح دو نظریه مقابل نظریه تحقیق و دلایل هر کدام.....
۳۱۱.....	۵. نقد و ارزیابی دو نظریه مقابل نظریه تحقیق و دلایل هر کدام.....
۳۱۴.....	۶. نظریه تحقیق: تفکیک قصد شخصی عاقد از قصد نوعی او.....
۳۱۶.....	۷. تطابق قصد شخصی و قصد نوعی در نظریه تحقیق.....
۳۱۹.....	نتیجه و پیشنهاد.....
۳۲۳.....	فهرست منابع.....